

Jsme v Božích rukou

Hošťálková 14. 2. 2021

Písně: 191, 551, 232, píseň P.Hurty, 690

Čtení z Písma: Jeremiáš 18, 1 - 12; 1.ep.Petrova 5, 5b - 7

Text kázání: Jeremiáš 18, 6b

Milí bratři a sestry,

kraličtí zvolili velmi mírný výraz v tom 12-tém verši přečteného textu, ve kterém je zachycena odpověď Jeremiášových současníků na jeho prorocké napomínání a varování: „**To nic, za myšlenkami svými půjdeme**“. Jejich odpověď je spíše možné překládat: „*Je to jen žvanění, samé nesmysly, půjdeme si svou cestou*“. Takto tenkrát reagovali Jeremiášovi posluchači, obyvatelé Jeruzaléma, na Boží výzvu, aby se obrátili a napravili. Ani je nenapadlo, aby slovo Boží uvážili a zamysleli se nad svými životy a svými cestami. Proč by dopustili aby toto slovo formovalo jejich myšlenky, plány a předsevzetí? Copak nejsou svobodnými lidmi ve společnosti, která přece ví, co chce a co dělá? Copak oni sami neví, co by měli dělat a co se sluší a patří?

Jsme ale my, lidé dneška, jiní než byli oni tenkrát? Možná bychom se my, kteří se hlásíme k církvi, nevyjádřili tak zpupně, ale musíme přiznat, že i my často slovo Boží vyslechneme a pak si stejně děláme, co sami chceme. Možná jsme už při čtení tohoto oddílu pocítili, že ta slova také v nás vyvolávají jakousi nelibost. Co je to vlastně za Boha, který s námi zachází jako hrncíř s kusem hlíny?! Copak jsme v jeho rukou jen jako nějaký materiál, který postrádá vlastní vůli a se kterým si on dělá, co se mu zlíbí? Co je to vlastně za Boha, který přes proroka klidně poví: „**Kdykoli mohu prohlásit o národu nebo království, že je vyvrátím, podvrátím a zničím... jindy zase, že je vybuduji a zasadím**“; anebo, za určitých okolností, aby zase „*litoval toho, že zamýšlel to nebo ono*“. Má skutečně tento Bůh své prsty v tom, kde i dnes jsou zbídačovány a hynou zástupy nevinných?! Mohli bychom jmenovat konkrétní případy. Nestojí třeba za pandemií koronaviru? Není to přímo úděsná myšlenka, že by Bůh mohl být původcem všelijakých neblahých skutečností, které hned tu a hned zas tam postihují lidstvo?!

Této myšlence se nemůžeme vyhnout a nemusíme se ani stydět za to, že nás napadá. Tyto skutečnosti tu jsou a znamenají nevýslovné strádání mnohých. Velmi to trápilo také proroka Jeremiáše, proto se mu také dostalo onoho názorného poučení, a to ne v nějakém Božím domě, ale v jakési malé hrncířské dílně. Tam Jeremiáš, na Boží pokyn, přichází: „**stalo se slovo Hospodinovo k Jeremiášovi**“. Častokrát mu dal Pán Bůh pohledět na docela obyčejné věci, které měly prorokovi v podobenství nějak ukázat a znázornit, co zamýšlí a pro jaké jednání se Bůh rozhoduje. Tak tomu je i v tomto případě.

Hned jak Jeremiáš vstoupil do dílny uviděl hrncíře při každodenní práci. Prorok sledoval, jak hrncíř nabral do dlaní hroudu neforemné hlíny, položil ji na hrncířský kruh, roztočil jej a začal hlínu svými rukama formovat, až z ní vytvořoval nádobu. Byla to docela běžná hrncířská práce. Ale najednou, skrze tuto všednost vidí Jeremiáš mnohem dál. Při sledování této práce hrncíře myslí na svůj národ, na celé

lidstvo i na sebe sama. A už k němu Hospodin také mluví: „**Hle, jste v mých rukou jako je hlína v rukou hrnčáře**“.

Vy - to znamená lid Boží tenkrát, stejně tak jako dnes. **Vy** - to jsou také všechny ostatní národy, jak se dnes jen jmenují. **Vy** - to je také život každého z nás osobně. Nikdo se nás tady neptá, jestli to, že jsme v jeho rukou, nám je po chuti nebo ne, Jeremiáš prostě říká: „*Jsmo to my*“. A tento hrnčář se práce nad touto hlínou ujal už dávno. Je to on, který jí dává tvar a podobu. Ve skutečnosti neexistuje v životě našem ani v životě celého lidstva nic, co by nějak nesouviselo s tímto formováním a tvarováním tohoto Božského hrnčáře. I to, co nás může soužit a trápit třeba v tomto okamžiku, i to, co nejsme schopni pochopit a co nám nejde na rozum - všechno to má co do činění s rukama tohoto hrnčáře. V úžase nad Boží velikostí, mocí a nedostižností, to vyjádří také žalmista tím známým slovem 139. žalmu: „**Obklíčil jsi mě zezadu i zpředu, položil jsi na mě svou ruku**“. A nakonec - po všem divení a hledání - zde vysloví své největší přání: „**Bože zkoumej mě, ty znáš mé srdce, zkoušej mě, ty znáš můj neklid, hled' zda nejdu cestou, která ti je odporná a po cestě věčnosti mě ved'**“

Jsou chvíle v našem životě, kdy nás opravdu nad vodou nedrží nic jiného, než právě toto ujištění: „**Jste v mých rukou**“. Bůh sám říká: „*Jsi v mých rukou, i když se ti zdá, že vše svědčí proti tomu - v utrpení, v nejrůznějších tlacích života, v pochybnostech. Ale též v radosti, ve chvílích, kdy se ti daří, kdy je tvůj život na vzestupu. Stále, nejen v nějakých mimořádných životních situacích nebo mimořádných zážitcích - jsi v mých rukou.*“ Ale také každý národ a celé lidstvo se všemi problémy, se všemi boji a prohrami, se svými krizemi a těžkostmi, i s koronavirem - je v Božích rukou. To je tedy Bůh, se kterým se tu Jeremiáš setkává a kterého zde zvěstuje jako svrchovaného Pána světa. Tím samozřejmě není zodpovězena ona otázka, stará jako lidstvo samo: „*A jak se to tedy má se zlem ve světě?*“ Jednoduše platí Bůh je svrchovaným Pánem světa, všechna moc je v jeho rukou.

Nebyla to jistě náhoda, že Jeremiáš přišel k hrnčářovi právě ve chvíli, kdy se mu jeho práce na nádobě nepodařila. I to se v této dílně stává. Budeme-li se ale ptát po příčině takového nezdaru, už nám na to toto podobenství stačit nebude. Nalézt příčinu nezdaru v dílně hrnčáře, to takový problém nebude. Stačí nějaký špatný pohyb, hrnčář možná více nebo málo přitlačil a už je tu zmetek.

V Boží dílně tomu tak ale není. Tam souvisí otázka zdaru nebo nezdaru díla se svérázností onoho zvláštního materiálu, který Božský hrnčář zpracovává. Zatímco obvyklá hlína se hrnčářovi poddává tak, jak on sám chce a potřebuje, my lidé jsme z hlíny, která se jakoby stále chtěla vymknout z rukou svého Tvůrce a zůstat sama svá, taková jaká je. Nezáleží to tedy jen na Tvůrci, jestli své dílo dovede k dobrému cíli, třebaže jej my chceme stále znovu činit odpovědným za všecko. Bůh není žádný diktátor nebo náladový despota, respektuje naši lidskou svobodu - také svobodu neposlouchat jej, vymknout se mu z rukou, dát se jinou cestou, než jakou nám ukazuje On. Bůh nechce dělat nic bez nás, ani nic proti nám, nic, co by šlo nám přes hlavu nebo jenom nějak vedle nás. My se spolupodílíme na formování nádoby.

Zda se dobré Boží dílo podaří nebo nepodaří, to záleží na tom, jestli budeme tvární a povolní nebo ne. Tento vztah mezi Tvůrcem a materiálem je pracovní metodou, kterou je Bůh na tomto světě nějak vázán. Proto tu nejde o žádnou náladovou svévoli, když je zde řeč o tom, že Bůh „*lituje, když se neuskuteční to, co zamýšlel*“. On nás bere jako své svobodné partnery. On může „*zadržet nezdar a proměnit jej v zářící zdar*“, jestliže se k němu obrátíme a jemu se otevřeme. Ale může

také „zadržet něco dobrého“ a dát volný průchod soudu, když vůči němu setrváváme ve svém neústupném NE.

Ale ať je tomu tak nebo tak, tento hrnčír se svého díla nevzdává. Mohl by nepodařenou nádobu zahodit, ale on to tak nedělá a Jeremiáš jeho jednání sleduje dál. Hrnčír ze svých rukou nepouští ani nepodařenou nádobu, neodhazuje ji. Znovu se trpělivě ujímá tohoto nepodařeného kusu hlíny, uhněte jej svými rukama, položí na kruh a začíná znovu s tvarováním: „**začal znovu a dělal z ní jinou nádobu, nádobu, která by se mu líbila**“. A protože se mu dobré líbí a stále znovu se o ně pokouší, dochází k zázraku trpělivosti a příslibu naděje, ze které my všichni žijeme, ta září také nad naším světem a časem.

To, že se to takto děje a že to tak smí Jeremiáš vidět ale není žádná samozřejmost. Jakoby tenkrát do hrnčířovy dílny vstoupil s Jeremiášem ještě někdo **druhý, neviditelný**. Ten také uviděl ty nepodařené nádoby; a jakoby mu právě ony ležely na srdci obzvláště. A kdyby už snad hrnčír ztrácel trpělivost, protože materiál je stále tak nepoddajný, a po několika marných pokusech kdyby už snad chtěl nepodařenou nádobu odhodit a sáhnout po jiném kusu materiálu, tu přistoupí tento **druhý** a znovu položí nepoddajnou hlínu na jeho kruh - po druhé, po třetí a ještě, a říká: „*Zkus to, prosím, ještě jednou*“. My všichni známe tohoto tichého Svědka veškerého Božího stvoření. On se zná i k těm nepodařeným lidským nádobám. On sám to pověděl, že přišel na svět, „**aby hledal a spasil, co zahynulo**“ (Lk 19,10).

Hrnčír je stále ještě při práci. Ještě jsme v jeho rukou. Bůh své lidstvo i svět z rukou nepustil. Kde by nám i celému světu byl konec, kdyby nás i celý svět Bůh neformoval? „**Nemohu snad s vámi naložit jako tento hrnčír?**“ Možná nás musí pevněji stisknout. Možná potřebujeme pocítit tlak jeho rukou. Ale jeho ruka je rukou jeho LÁSKY. Bůh chce formovat a přetvořit celý svět i svou církev. Z každého z nás si přeje mít nádobu své LÁSKY. „**Navraťte se už každý ze své zlé cesty, napravte své cesty a své skutky.**“ Jen tak se může naše nemocná doba a ohrožené lidstvo uzdravit. V tom je také všecka naše naděje. Vždyť „**jste v mých rukou jako je hlína v rukou hrnčíře.**“

Amen.